

Парламентські слухання "Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави"

Виступ голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки Л.М. Гриневич

У Парламентських слуханнях, проведених 2 липня 2014 р., взяли участь народні депутати України, представники Уряду, Адміністрації Президента України, Ради національної безпеки і оборони України, національних академій наук, керівники і представники місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, працівники наукових установ, вищих навчальних закладів, наукових кіл і громадських організацій.

Мета слухань – обговорення наболілих проблем, пов'язаних зі станом наукової та науково-технічної сфери в Україні, та напрацювання конкретних пропозицій щодо нормативно-правового забезпечення реформатування науково-технічної політики держави на інтенсифікацію інноваційних процесів.

Нині наука та науково-технологічна сфери країни перебувають у критичному стані. Упродовж останніх 20 років у державі майже в чотири рази скорочено чисельність науковців, відсутній запит на наукові дослідження та високотехнологічні розробки. Це свідчить про те, що держава практично не дає реальних завдань для науки, а її забезпечення, особливо фінансове, здійснюється за залишковим принципом. Не виконуються норми Закону «Про наукову і науково-технічну діяльність», яким передбачено бюджетне фінансування науки на рівні 1,7% ВВП. У бюджеті на 2014 рік на науково-технічну сферу передбачено лише 0,27 % ВВП, це найнижчий показник за всі часи незалежності України. У державі не створено ефективно системи державного управління в науково-технічній сфері, відсутні дієві механізми довгострокового чи хоча б середньострокового прогнозування і плануван-

ня соціально-економічного розвитку країни.

Застарілість технологічної бази науки та брак коштів для приведення науково-технічного потенціалу у відповідність до сучасних вимог створюють у країні складні умови проведення наукових досліджень на сучасному рівні. Не зважаючи на це, вітчизняна наука ще зберігала свій потенціал для вирішення складних і необхідних суспільству завдань у сфері математики, механіки, інформатики, фізики, хімії, фізіології та медицини. Україна має сучасні технології в галузі ракетобудування, літакобудування, суднобудування, електрозварювання, потужні розробки у сфері військово-промислового комплексу.

Ураховуючи складну ситуацію в країні, вище керівництво держави разом з науковою спільнотою має терміново сконцентрувати зусилля на розробці та впровадженні технологій, які забезпечать необхідний рівень обороноздатності та безпеки України.

Для цього слід змінити ставлення до науки, забезпечити сприятливі умови розвитку науково-технічної сфери, системно ввести науково-технічний потенціал у вирішення проблем виробництва та економіки держави в цілому, спрямувати дослідження на кінцевий результат. Це єдиний шлях до відродження та становлення України як сучасної країни. Саме на цих питаннях наголошувалося у виступах.

За результатами парламентських слухань Верховною Радою України буде прийнято відповідну Постанову та затверджено рекомендації як першочергові заходи для Уряду України, центральних органів виконавчої влади на шляху розвитку науки, інноваційної економіки та становлення України як конкурентної держави.

М.М. Шевченко, канд. екон. наук,

заступник завідувача секретаріату Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України